

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทนี้จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะจากการวิจัยดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา และครูโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง กับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 8 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบผสม (Multi-stage Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 667 คน และครูโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 379 คน รวม 1,046 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็น

แบบเช็คลิสต์ (check list) และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวัง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามกรอกและส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวนทั้งสิ้น 1,046 ฉบับ ได้รับคืน 827 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ซึ่งใช้ในการวิจัยจำนวน 765 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 73.13 โดยแยกเป็นกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 453 ฉบับ และครูโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 312 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและการศึกษาความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา ใช้วิธีหาค่าร้อยละ การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา ใช้การทดสอบค่าไค-สแควร์ (χ^2)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย สรุปผลได้ดังนี้

1. สถานภาพด้านวุฒิของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด รองลงมาได้แก่วุฒิปริญญาตรี วุฒิปริญญาโทและสูงกว่า มีจำนวนน้อยที่สุด
2. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า

2.1 กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา มีความคาดหวังว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนควรปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมากทุกหน้าที่ แต่ในการปฏิบัติจริงนั้น บุคคลทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีการปฏิบัติจริงน้อย ยกเว้นในเรื่อง

การเสนอแนะในการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครูในระดับกลุ่มโรงเรียน ซึ่งบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม เห็นว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีปฏิบัติจริงมาก

2.2 งานที่คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอมอบหมายให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การพิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครู รองลงมาเป็นอันดับ 2 และอันดับ 3 คือ การพิจารณาคัดเลือกนักเรียนดีเด่น ครูดีเด่นและโรงเรียนดีเด่นประจำปี และการทำแผนงานและโครงการปฏิบัติงานประจำปีของกลุ่มโรงเรียน

2.2 งานที่คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดมอบหมายให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การพิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครู รองลงมาเป็นอันดับ 2 และอันดับ 3 คือ การทำแผนพัฒนาการศึกษาระหว่างปี 2525 - 2529 และการพิจารณาคัดเลือกนักเรียนดีเด่น ครูดีเด่น และโรงเรียนดีเด่นประจำปี

2.3 งานที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาควรปฏิบัติเพิ่มเติมจากที่ระบุไว้ในแบบสอบถาม ได้แก่ การสืบเปลี่ยนบุคลากรภายในกลุ่มโรงเรียน การหาเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครู การติดตามผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครู การประเมินมาตรฐานโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียน การพัฒนาบุคลากรในกลุ่มโรงเรียน และการปรับปรุงงานวิชาการ

2.4 งานที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาไม่ควรปฏิบัติ ได้แก่ การนิเทศการศึกษาโรงเรียนภายในกลุ่ม การทำข้อสอบปลายปีส่งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ การพิจารณาโยกย้ายข้าราชการครูประจำปี การควบคุมการก่อสร้าง และงานของกระทรวงอื่น เช่น ของกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า โดยส่วนใหญ่ กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

และครูโรงเรียนประถมศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ มีความเห็นว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีการปฏิบัติจริงน้อย ยกเว้นหน้าที่เสนอแนะ การพิจารณาความดี ความชอบประจำปีของข้าราชการครูในระดับกลุ่มโรงเรียน ซึ่งมีจำนวน 3 บทบาท มีอยู่ 2 บทบาทที่บุคคลทั้ง 2 กลุ่มเห็นว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีการปฏิบัติจริงมาก คือ การรวบรวมหลักเกณฑ์และข้อมูล เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาความดีความชอบของ ข้าราชการครู และการเสนอผลการพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครูในกลุ่ม โรงเรียนไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ส่วนอีก 1 บทบาท ได้แก่ การ พิจารณาผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในกลุ่มตามหลักเกณฑ์การพิจารณาที่กำหนดไว้ กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาเห็นว่าการปฏิบัติจริงมาก แต่ครูโรงเรียนประถมศึกษา เห็นว่า มีการปฏิบัติจริงน้อย

นอกจากนี้ ในหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบในการพัฒนาบุคลากรภายในกลุ่ม ซึ่งมีบทบาท 3 บทบาท กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา เห็นตรงกันว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีการปฏิบัติจริงน้อย เพียง 1 บทบาท ได้แก่ การพิจารณาร่างโครงการที่คณะทำงานเสนอมา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนอีก 2 บทบาท คือ การสำรวจความ ต้องการของครูภายในกลุ่มโรงเรียน ก่อนที่จะทำการร่างโครงการพัฒนาบุคลากรของกลุ่มโรงเรียน และการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อร่างโครงการพัฒนาบุคลากรของกลุ่ม โรงเรียน กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาเห็นว่า มีการปฏิบัติจริงน้อย แต่ครู โรงเรียนประถมศึกษา เห็นว่า ไม่ได้ปฏิบัติ

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา และครูโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน พบว่า โดยส่วนรวม กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ มีความเห็นว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน ควรปฏิบัติมากทุกบทบาท

อภิปรายผล

1. การศึกษาความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน จากการวิจัยพบว่า บุคคลทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีการปฏิบัติจริงน้อย ทั้งนี้ อาจจะเป็นเนื่องมาจากเหตุบางประการ เช่น

1.1 กรรมการกลุ่มโรงเรียน ทั้งกรรมการกลุ่มโรงเรียนโดยตำแหน่ง และกรรมการกลุ่มโรงเรียนโดยการเลือกตั้ง ต่างก็มีหน้าที่ประจำทุกคน คือกรรมการกลุ่มโรงเรียนโดยตำแหน่ง มีหน้าที่บริหารโรงเรียน และกรรมการกลุ่มโรงเรียนโดยการเลือกตั้ง ก็มีหน้าที่ปฏิบัติการเรียนการสอน ประกอบกับการบริหารกลุ่มโรงเรียนเป็นการบริหารงานแบบคณะกรรมการ ซึ่งวิธีการปฏิบัติส่วนใหญ่จะต้องมีการประชุมปรึกษาหารือกันอยู่เสมอ และจะต้องประชุมกันเป็นเวลานานในบางครั้ง เพื่อหาข้อยุติ ด้วยเหตุนี้ กรรมการกลุ่มโรงเรียนอาจจะทำงานไม่ได้เต็มที่ เพราะต้องทำหน้าที่ทั้ง 2 อย่างในเวลาเดียวกัน

1.2 ประธานคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน เมื่อดูตามหน้าที่แล้ว ไม่มีอำนาจสั่งการ เช่น ออกคำสั่งให้กรรมการกลุ่มโรงเรียนไปร่วมประชุมหรือออกปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในระเบียบ อันจะเป็นเหตุที่ทำให้กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาบางคนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของประธานคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน ซึ่งมีผลทำให้งานในหน้าที่ของกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีการปฏิบัติจริงน้อย

1.3 ในจำนวนบุคคลที่เป็นคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา อาจจะมีกรรมการกลุ่มโรงเรียนบางคนมีอำนาจบารมี (power) เป็นที่เกรงใจของกรรมการอื่น ซึ่งอาจจะทำให้เกิดความครอบงำ ทางความคิดหรือในการปฏิบัติงาน อันเป็นผลอย่างมากในการตัดสินใจและการพิจารณาแก้ปัญหาต่าง ๆ คือ กรรมการอื่นมักจะคล้อยตามกรรมการที่มีอำนาจบารมี ซึ่งแนวคิดและแนวปฏิบัติของบุคคลนั้น อาจจะไม่เหมาะสมก็ได้

1.4 เมื่อพิจารณาหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนที่ระบุไว้ในระเบียบ จะเห็นว่าส่วนใหญ่เป็นเรื่องการวางแผน การปฏิบัติงานตามแผนและประเมินผล การปฏิบัติงาน ซึ่งเรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องที่จะต้องใช้เวลาทำความเข้าใจงานพอสมควร และผู้ที่ปฏิบัติงานดังกล่าวจะต้องมีความรู้และประสบการณ์หลายด้าน จึงจะทำให้มองเห็นแนวทางในการปฏิบัติ กรรมการกลุ่มโรงเรียนบางคณะหรือบางคนอาจจะขาดคุณสมบัติในเรื่องดังกล่าว เป็นผลทำให้มีการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ น้อย

2. การศึกษาความคาดหวังของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน จากการวิจัย พบว่า บุคคลทั้ง 2 กลุ่ม มีความคาดหวังว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนควรปฏิบัติมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากลักษณะงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนเป็นงานที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการพัฒนาโรงเรียนในกลุ่มมาก เช่น การวางแผน การประสานให้มีการปฏิบัติตามแผนและการประเมินผล ประกอบกับกรรมการกลุ่มโรงเรียนได้มีการปฏิบัติจริงในเรื่องดังกล่าวด้วย ผู้ตอบแบบสอบถามจึงมีความเห็นว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนควรมีการปฏิบัติมาก

3. จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน พบว่า บุคคลทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ต่างก็เห็นว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีการปฏิบัติจริงน้อย เหตุที่ทำให้บุคคลทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นตรงกัน อาจจะเนื่องมาจาก

3.1 ในการจัดกลุ่มโรงเรียน ระบุไว้ให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนกำหนดโรงเรียนที่เหมาะสมในกลุ่ม เป็นที่ทำการของกลุ่มโรงเรียน ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน จึงอยู่ในสายตาหรือสังเกตได้จากครูผู้ปฏิบัติการเรียนการสอน ทำให้ครูส่วนใหญ่ทราบว่าการปฏิบัติงานอะไร มากน้อยเพียงใด

3.2 ในการทำงานของกลุ่มโรงเรียน จากแนวทางปฏิบัติได้เสนอแนะให้มีการจัดตั้งคณะทำงานในค่านต่าง ๆ ของกลุ่มโรงเรียน คณะทำงานดังกล่าวก็มาจากผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายต่าง ๆ ครูหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์และมาจากครูผู้สอนที่มีความรู้ความเข้าใจ บุคคลดังกล่าวจึงมีโอกาที่จะได้ทราบถึงการปฏิบัติของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนโดยตรง

3.3 เหตุที่ครูในโรงเรียนที่เป็นที่ทำการกลุ่มโรงเรียนและครูที่ไปร่วมปฏิบัติงาน ได้มีโอกาสทราบข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน จึงอาจเป็นผลให้มีการเผยแพร่ ข่าวสารการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน อันเป็นผลทำให้ครูโรงเรียนต่าง ๆ ในกลุ่มได้ทราบถึงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนโดยทั่วไป

แต่อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ในหน้าที่เสนอแนะการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครูในระดับกลุ่มโรงเรียน บุคคลทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันในบทบาท การรวบรวมหลักเกณฑ์และข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครู และการพิจารณาผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในกลุ่มตามหลักเกณฑ์การพิจารณาที่กำหนดไว้ กล่าวคือ กรรมการกลุ่มโรงเรียนเห็นว่ามีกฏปฏิบัติจริงมาก แต่ครูโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า มีการปฏิบัติจริงน้อย เหตุผลอาจจะเนื่องมาจาก ครูโรงเรียนประถมศึกษาไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเสนอแนะการพิจารณาความดีความชอบ และไม่เข้าใจขั้นตอนการดำเนินการพิจารณา ตลอดจนองค์คณะบุคคลที่มีอำนาจในการตัดสินใจขาด เมื่อครูทราบผลการพิจารณาแล้วไม่เป็นที่พอใจ ทำให้มองเห็นว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีการรวบรวมและใช้หลักเกณฑ์ ตลอดจนข้อมูลเพื่อการพิจารณาความดีความชอบน้อย

4. จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง พบว่า โดยส่วนรวม กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา ต่างก็มีความคาดหวังว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนควรปฏิบัติมากในทุกหน้าที่และทุกบทบาท เหตุผลในเรื่องนี้ อาจเนื่องมาจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่ม มีภูมิหลังไม่แตกต่างกัน คือส่วนใหญ่มีวุฒิค่ากว่าปริญญาตรี จบการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู และปฏิบัติงานใน

โรงเรียนประถมศึกษา และได้รับทราบข้อมูลที่คล้ายคลึงกัน จึงทำให้มองเห็นปัญหาและเกิดความต้องการหรือความคาดหวังไปในแนวเดียวกัน

5. งานที่คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ และคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด มอบหมายให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนปฏิบัติมากที่สุด ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า ได้แก่ การพิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครู เกี่ยวกับเรื่องนี้ ถ้าพิจารณาหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ในระเบียบระบุไว้ว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีหน้าที่เสนอแนะการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครูในระดับกลุ่มโรงเรียน และประธานคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน มีหน้าที่เป็นประธานในการพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครูในระดับกลุ่มเพื่อเสนอคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ดังนั้น งานดังกล่าวจึงไม่ใช่งานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ หรือคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด แต่เป็นงานในหน้าที่โดยตรง

ส่วนเรื่องการคัดเลือกนักเรียนดีเด่น ครูดีเด่น และโรงเรียนดีเด่นประจำปี ซึ่งกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษาเห็นว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและจังหวัด สำหรับข้อเท็จจริงในเรื่องนี้เป็นหน้าที่ส่วนหนึ่งของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ซึ่งได้รับแนวปฏิบัติจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยได้ขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออีกครั้งหนึ่ง จนกระทั่งถึงคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน ดังนั้น งานนี้จึงไม่ใช่งานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการทั้ง 2 ดังกล่าว แต่เป็นงานในหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

สำหรับงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่า เป็นงานอื่นนอกจากที่ระบุไว้เป็นหน้าที่ และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ได้มอบหมายให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนปฏิบัติเป็นอันดับที่ 3 คือ การทำแผนงานและโครงการปฏิบัติงานประจำปีของกลุ่มโรงเรียน ในข้อเท็จจริงตามระเบียบได้ระบุว่า งานนี้เป็นหน้าที่โดยตรงของกลุ่มโรงเรียน ส่วนงาน

ที่คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดมอบหมายให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนปฏิบัติเป็นอันดับ 3 คือ การทำแผนพัฒนาการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2525 - 2529 ซึ่งในระเบียบระเบียบให้ เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด โดยคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบ ไม่ใช่ในงานที่คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติแต่อย่างใด

งานที่คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนควรปฏิบัติ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษา แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ งานในหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน และงานในหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษา สำหรับงานในหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน ได้แก่ การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียน การพัฒนาบุคลากรในกลุ่มโรงเรียน และการปรับปรุงงานวิชาการ ส่วนงานในหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีคือ การสับเปลี่ยนบุคลากรภายในกลุ่มโรงเรียน การหาเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครู การติดตามผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครู และการประเมินมาตรฐานโรงเรียน ในเรื่องนี้จะเห็นได้ว่า มีงานบางอย่างที่อยู่นอกหน้าที่ แต่กรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูโรงเรียนอาจกรำให้ปฏิบัติ ซึ่งบางเรื่องเป็นหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจาก กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา ยังไม่มีความเข้าใจในหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนเท่าที่ควร

งานที่คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนไม่ควรปฏิบัติ ตามความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ เป็นหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และงานในหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนโดยตรง ซึ่งได้แก่ การนิเทศการศึกษาโรงเรียนภายในกลุ่ม เรื่องนี้อาจเป็นเพราะการนิเทศการศึกษา เป็นเรื่องที่คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน ยังขาดความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบกับในโครงสร้างของกลุ่มโรงเรียนมีครูวิชาการประจำกลุ่ม ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในด้านวิชาการ จึงทำให้

กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษาเห็นว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนไม่ควรทำงานนี้ ส่วนงานอื่นที่เป็นหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาต่างจังหวัดแล้ว เช่น การพิจารณาโยกย้ายข้าราชการครูประจำปี ปกติแล้วไม่ใช่หน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน แต่อาจจะมีคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนบางคณะปฏิบัติ จึงทำให้บุคคลทั้ง 2 กลุ่มเห็นว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนไม่ควรปฏิบัติงานนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการหาไปใช้

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ควรมีการเสริมสร้างความเข้าใจแก่คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนและความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนกับสำนักงานและคณะกรรมการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนกับสำนักงานและคณะกรรมการอื่น เช่น สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ และคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีการประชุมสัมมนาประสานกลุ่มโรงเรียน เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท แต่ยังคงขาดการให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงานและคณะกรรมการต่าง ๆ จะเป็นผลทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในบทบาท หรือบทบาทหน้าที่บางอย่างซึ่งจะต้องกระทำ แต่ไม่มีผู้ใดทำเพราะเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของผู้อื่น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อให้ทราบความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ปฏิบัติจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน ผลของการวิจัย ซึ่งพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามคาดหวังให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนปฏิบัติหน้าที่ในระดับมาก แต่คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีการปฏิบัติจริงน้อย จึงเพียงแต่ชี้ให้เห็นว่ามีปัญหา แต่

ในการแก้ไขข้อบกพร่อง เป็นข้อสังเกตสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา ก่อน จึงควรมีการวิจัยเพิ่มเติม
เกี่ยวกับลักษณะของปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่ม
โรงเรียน เพื่อให้ผู้มีส่วนที่รับผิดชอบนำไปแก้ไขข้อบกพร่องต่อไป

คุรุณวิทย์วิทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย